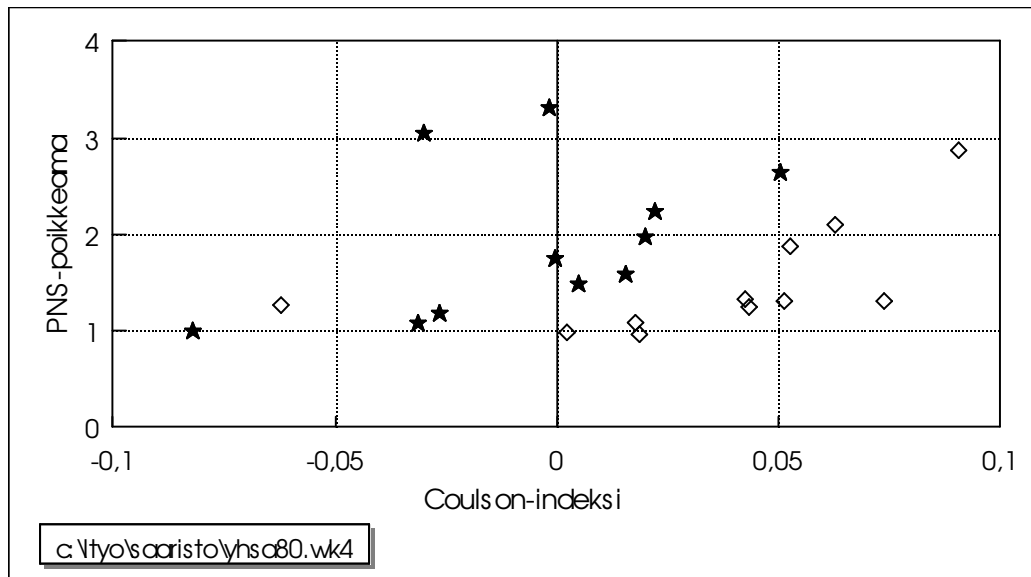

6. IKÄRAKENNELUOKITTELU MUILLA ALUEILLA

Tutkimusalueeseen kuuluvien Saaristomerén kuntien mies- ja naisväestöt luokiteltiin vuoden 1980 arvojen perusteella. Saariston miesväestö kuului luokkiin C ... J. Naisten arvot olivat yhtä luokkaa vanhemmat. Naisväestö oli ikärakenteeltaan selvästi miesväestöä vanhempi. Miesten ikärakennehäiriöt olivat selvästi suurempia kuin naisten. Miehillä seitsemän kunnan ikärakennehäiriöiden määrät ylittivät PNS-luokan 5 alarajan (1.40), naisilla vain kolmessa kunnassa ikärakennehäiriöiden suuruus ylitti tämän raja-arvon. Kunnittaiset arvot vaihtelivat paljon. Keski-ikäisiä miehiä oli saaristokunnissa huomattavasti enemmän kuin naisia, koska naisten lähtömuutto oli voimakkaampaa kuin miehillä.

Kuva 37. Saaristomerén kuntien mies- ja naispopulaatioiden Coulson-indeksin ja PNS-poikkeaman arvot vuonna 1980. Miehet on merkitty tähdellä ja naiset neliöllä. PNS-luokan 5 alaraja on 1.40.

Suomen ikärakenneluokat kuuluivat A1-luokkaan lähes 150 vuoden ajan (taulukko 19). Vuonna 1980 ikäluokka oli vielä C miehillä ja E naisilla. Valtakunnan tasolla käytetty luokajako on karkea, sillä Coulson-indeksi kasvoi molemmilla sukupuolilla jatkuvasti 1750-luvulta alkaen. Naisten arvot eivät juuri eronneet miesten arvoista paitsi vuosina 1960, 1970 ja 1980, jolloin naisväestö kuului ylempään Coulson-luokkaan kuin miehet. Molemmilla sukupuolilla ikärakennehäiriöt olivat hyvin alhaiset ollen luokassa 1 tai 2 (kuvat 38-39, taulukko 19). Keski-ikäisiä oli koko tutkimusajan paljon. 20-44-vuotiaiden suhteellisen osuuden luokka oli d tai e vuoteen 1970 asti. Tässä eivät mies- ja naisväestöt poikenneet toisistaan. Sukupuolten väliset erot ikärakenneluokissa olivat huomattavasti pienemmät kuin Hämeen läänin kuntatasolla.

Taulukko 18. Eräiden saaristokuntien väestöjen luokittelu (Coulson (C_p), PNS-poikkeama ja 20-44-vuotiaiden suhteellinen osuus) vuonna 1980.

MIEHET	COULSON	PNS	20-44	LUOKKA	NAISET	COULSON	PNS	20-44	LUOKKA
BRANDÖ	0,0156	1,5901	36,7	H5 e	BRANDÖ	0,0515	1,3046	22,9	J4 a
HOUTSARI	0,0049	1,4797	30,5	H4 c	HOUTSARI	0,0435	1,2485	23,6	J4 a
INIÖ	0,0201	1,9739	32,6	I5 d	INIÖ	0,0526	1,8659	22,6	J5 a
KÖKAR	0,0223	2,2322	24,5	I5 b	KÖKAR	0,0424	1,3223	22,0	J4 a
KORPPOO	-0,0019	3,3145	36,1	G5 e	KORPPOO	0,0021	0,9729	31,8	H2 c
KUMLINGE	-0,0004	1,7458	33,3	G5 d	KUMLINGE	0,0736	1,3126	21,1	J4 a
KUSTAVI	-0,0264	1,1739	34,4	F3 d	KUSTAVI	0,0179	1,0906	25,9	H3 b
NAUVO	-0,0313	1,0722	34,2	F3 d	NAUVO	0,0186	0,9566	28,1	H2 c
SOTTUNGA	-0,0298	3,0485	41,8	F5 f	SOTTUNGA	0,0630	2,1008	22,9	J5 a
VAHTO	-0,0821	0,9986	40,4	C2 f	VAHTO	-0,0622	1,2720	35,9	D4 d
VELKUA	0,0505	2,6377	21,5	J5 a	VELKUA	0,0908	2,8750	16,2	J5 a

Ikärakennehäiriöt olivat pienissä Saaristomerens kunnissa suurimmat mitä tutkimusalueilla esiintyi. Valtiotason ikärakennehäiriöt olivat vastaavasti pienimmät. Voimakkaan lähtömuutoksen lisäksi Saaristomerens suurten ikärakennehäiriöiden osasyys saattaa olla satunnaistekijät. Pienissä väestöissä vuosittaiset muutokset vaikuttavat varsin suuresti. Saaristokunnat poikkesivat lähes kaikista Hämeen läänin kunnista väestöjen vanhuuden ja suurten ikärakennehäiriöiden perusteella (kuva 37, taulukko 18). Vain ne Hämeen läänin kunnat, joissa oli pahoja ikärakenneongelmia, muistuttivat Saaristomerens kuntia. Saaristomerens kuntien väestöt olivat jo rajatapauksia siitä mitä kannattaa luokitella Coulson-indeksillä, PNS-poikkeamalla ja 20-44-vuotiaiden suhteellisella osuudella. Väestöt olivat niin pieniä, että kaikkiin ikäluokkiin ei riittänyt ihmisiä. Tässä tutkimuksessa tyhjän ikäluokan frekvenssinä käytettiin nollaa. Suomen ikärakennejakaumien mittaamiseen voi käyttää luotettavasti Coulson-indeksiä yksinäänkin, koska ikärakennehäiriöt olivat riittävän pienet.

Taulukko 19. Suomen luokittelu vuosilta 1750-1980. Miesten ja naisten Coulson-indeksin, PNS-poikkeaman ja 20-44-vuotiaiden arvot sekä ikärakenneluokka. M on miehet ja N on naiset.

vuosi	Coulson M	Coulson N	PNS M	PNS N	20-44 M	20-44 N	Luokka M	Luokka N
1750	-0,165	-0,145	0,923	0,948	31,98	31,82	A2 c	A2 c
60	-0,171	-0,157	0,949	0,866	33,87	34,04	A2 d	A2 d
69	-0,172	-0,162	0,828	0,728	34,12	34,14	A2 d	A1 d
80	-0,171	-0,164	0,704	0,639	34,65	34,60	A1 d	A1 d
90	-0,167	-0,159	0,487	0,389	35,77	36,80	A1 d	A1 e
1800	-0,167	-0,158	0,588	0,454	36,32	36,56	A1 e	A1 e
10	-0,169	-0,158	0,402	0,253	35,85	36,76	A1 d	A1 e
20	-0,164	-0,152	0,494	0,401	37,32	37,43	A1 e	A1 e
30	-0,164	-0,151	0,507	0,399	35,89	35,66	A1 d	A1 d
40	-0,159	-0,146	0,368	0,292	36,64	35,64	A1 e	A1 d
50	-0,159	-0,145	0,440	0,383	36,37	35,74	A1 e	A1 d
60	-0,160	-0,147	0,414	0,375	36,00	35,82	A1 e	A1 d
70	-0,160	-0,147	0,246	0,218	36,92	36,86	A1 e	A1 e
80	-0,160	-0,146	0,463	0,431	36,12	35,74	A1 e	A1 d
90	-0,158	-0,145	0,446	0,411	33,96	33,44	A1 d	A1 d
1900	-0,153	-0,142	0,336	0,318	34,61	33,91	A1 d	A1 d
10	-0,151	-0,139	0,288	0,306	35,49	34,69	A1 d	A1 d
20	-0,142	-0,128	0,316	0,275	36,33	36,24	A1 e	A1 e
30	-0,131	-0,116	0,480	0,500	38,51	38,08	A1 e	B1 e
40	-0,115	-0,100	0,649	0,713	39,12	38,68	B1 e	B1 e
50	-0,136	-0,107	0,580	0,665	36,85	36,66	A1 e	B1 e
60	-0,126	-0,096	0,596	0,709	33,60	32,18	A1 d	C1 d
70	-0,108	-0,075	0,742	0,805	37,31	33,83	B1 e	D2 d
80	-0,088	-0,051	1,050	0,773	40,71	36,36	C3 f	E1 e

Kuva 38. Suomen Coulson-indeksin ja PNS-poikkeaman arvot vuosina 1750-1980 (miehet).
Neliöt ovat järjestyksessä vasemmalta päästä oikealle 10 vuoden välein.

Kuva 39. Suomen Coulson-indeksin ja PNS-poikkeaman arvot vuosina 1750-1980 (naiset).